

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Interne Postcode 637
Tel : 070-3394529
Fax : 070-3391084

Projectdirectie Externe Veiligheid

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

4 april 2002

EV2002.022611

Voortgang kabinetsbeleid inzake externe veiligheid

Geachte Voorzitter,

Naar aanleiding van het rapport van de Commissie Oosting over de vuurwerkramp in Enschede heeft het kabinet de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer een coördinerende rol toegekend op het gebied van de externe veiligheid ten aanzien van gevaarlijke stoffen, als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid waarvoor de minister van Binnenlandse Zaken Koninkrijksrelaties coördinerend bewindspersoon is. Tijdens de kamerbehandeling van het rapport van de Commissie Oosting heeft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in die hoedanigheid toegezegd een brief te zullen sturen, waarin wordt beschreven hoe hij deze coördinatie zal invullen en waarin tevens wordt aangegeven hoe het kabinet het gecoördineerde externe veiligheidsbeleid in de komende jaren wenst uit te voeren. Die brief heb ik u op 19 september 2001 gestuurd (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 26 604, nr. 13). In die brief heb ik aangegeven dat ik regelmatig zal rapporteren over de voortgang van het opgenomen programma. Deze brief, die ik u mede namens de minister van Verkeer en Waterstaat en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doe toekomen, is de eerste voortgangsrapportage.

De brief heeft dezelfde indeling als voornoemde brief van 19 september 2001:

- Verdeling van verantwoordelijkheden (§ 1).
- Registratie en informatie (§ 2)
- Normstelling ten aanzien van externe veiligheid (§ 3)
- Versterken van regelgeving (§ 4)
- Doorwerking van regels (§ 5)
- Preventie van onveilige situaties (§ 6)
- Handhaving van beleid (§ 7)
- Herstel en correctie van onveilige situaties (§ 8)

EV2002.022611

1 Verdeling van verantwoordelijkheden

Om de slagvaardigheid en geloofwaardigheid van het geformuleerde externe veiligheidsbeleid te versterken, is de afgelopen periode gewerkt aan versterking van de afstemming tussen de verschillende departementen, uitvoeringsorganen en inspecties.

- Om de coördinerende taak op het gebied van externe veiligheid vorm te geven en uit te voeren is inmiddels binnen het departement van VROM een projectdirectie Externe Veiligheid opgericht. Deze directie, die VROM-breed is gepositioneerd, is per 1 november 2001 operationeel.
- Er is een regulier interdepartementaal directeurenoverleg over externe veiligheid gestart. Dit overleg draagt zorg voor de algehele coördinatie van het externe veiligheidsbeleid, het uitstippelen van de uitvoeringsstrategie, het leggen van verbanden tussen diverse in uitvoering zijnde activiteiten en het bewaken van de voortgang en de samenhang en consistentie van het externe veiligheidsbeleid. Het directeurenoverleg rapporteert daarover aan de betrokken bewindslieden. Voorzien is in een halfjaarlijks bewindsliedenoverleg.
- Langs verschillende wegen wordt een meer gecoördineerd beleid concreet ingevuld. De projecten Modelrisicokaart (BZK) en Register risicovolle situaties gevaarlijke stoffen (VROM) zijn in elkaar geschoven en fungeren nu onder een gezamenlijke stuurgroep. Door de betrokken staatssecretaris en ministers (BZK resp. VROM, V&W) is een gezamenlijke brief verzonden aan alle gemeenten (colleges en brandweercommandanten) en provincies in Nederland waarin geadresseerden geïnformeerd worden ten aanzien van de ontwikkelingen rond de door het kabinet aangekondigde intensivering van het externe veiligheidsbeleid en de uitvoering daarvan (zie ook paragraaf 2).
- Op 19 februari jl. is u het kabinetsstandpunt naar aanleiding van het quick scan onderzoek naar de gevolgen van de beleidsvernieuwing externe veiligheid toegestuurd (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 27801, nr. 16). In dit standpunt is aangegeven hoe omgegaan zal worden met de spanning tussen het ruimtelijke beleid en het externe veiligheidsbeleid (zie ook paragraaf 6).
- In genoemde brief van 19 september 2001 is aangekondigd dat het kabinet uiterlijk in 2003 een besluit neemt over het omgaan met groepsrisico's en de mogelijkheid om dit wettelijk vast te leggen. Ter voorbereiding hiervan zijn inmiddels binnen de meest betrokken departementen projecten gestart inzake verbetering van het risicobeleid voor het eigen beleidsterrein. Om te bevorderen dat de initiatieven van de betrokken departementen leiden tot een samenhangend en consistent kabinetsbeleid, is een werkgroep onder leiding van VROM ingesteld. Deze werkgroep is belast met het uitvoeren van een verkenning van de mogelijkheden om een nieuw beoordelingskader te maken voor het voorkomen van rampen als gevolg van het omgaan met gevaarlijke stoffen. Dit initiatief zal uitmonden in vernieuwingsvoorstellen voor het bestaande externe veiligheidsbeleid, met name voor wat betreft het omgaan het groepsrisico (zie ook paragraaf 3).
- Ook de integrale ketenstudies voor LPG, ammoniak en chloor worden door een interdepartementale werkgroep ontwikkeld. Deze werkgroep zal onder meer de maatschappelijke kosten en baten van deze gevaarlijke stoffen in beeld brengen. Tevens zal toegesneden beleid worden ontwikkeld om een kwaliteitsverbetering met betrekking tot externe veiligheid te bewerkstelligen, alsmede belemmerende factoren voor intensiever ruimtegebruik weg te nemen. Verschillende alternatieven voor de inrichting van deze ketens zullen daartoe onderling worden vergeleken (zie ook paragraaf 3).

EV2002.022611

2 Registratie en informatie

Het wetsvoorstel dat de registratie van risicosituaties met gevaarlijke stoffen verplicht is inmiddels in procedure gebracht. Het RIVM werkt aan een basisregister voor deze risicosituaties.

Het *wetsvoorstel Wettelijke registratieplicht* (Registratie gegevens externe veiligheid inrichtingen, transportroutes en buisleidingen) en bijbehorend besluit zijn in de Rijksmilieuhygiëne Commissie van februari 2002 behandeld en zullen naar verwachting in maart 2002 in de Ministerraad worden vastgesteld. De inwerkingtreding is voorzien met ingang van 2003. De eerste eerder aan u toegestuurde inventarisatie van risicovolle situaties wordt in de loop van dit jaar aangevuld met gegevens uit de risico-atlassen voor transport van gevaarlijke stoffen van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en met reeds beschikbaar komende informatie van de bevoegde gezagen. Deze gegevens vormen de basisgegevens voor het 'nulregister'. Het nulregister zal door de beheerder, het RIVM, worden gebruikt als referentiebestand bij de eerste vulling van het centrale register in 2003. Voor uw informatie is bij deze brief gevoegd de rapportage 'Actualisatie overzicht risicovolle situaties gevaarlijke stoffen' van december 2001. In dit rapport wordt een overzicht gegeven van de reeds uitgevoerde en nog te verwachten inventarisaties, zoals een inventarisatie van risicovol vervoer door het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De geïnventariseerde gegevens zijn inmiddels op de website van VROM openbaar gemaakt.

Een apart, door het ministerie van BZK uit te voeren actiepunt dat een sterke relatie heeft met de hiervoor beschreven wettelijke registratieplicht, is het instellen van een *Centraal Registratiepunt Gevaarlijke Stoffen (CRP)*. Naar aanleiding van de brand bij CMI in 1996 is door Rotterdam het initiatief genomen om informatie over gevaarlijke stoffen bij bedrijven beter te gaan ontsluiten voor de hulpverleningsdiensten. Het CRP vormt een elektronische variant van het zogenaamde KESO-kastje, waarin bedrijven die zich met gevaarlijke stoffen bezig houden dagelijks de actuele situatie op hun bedrijf over hoeveelheid, plaats en aard van de gevaarlijke stoffen opslaan. In Rotterdam is een pilot uitgevoerd om na te gaan op welke wijze de hulpverleningsdienst gebruik kan maken van elektronische informatievoorziening. De resultaten worden door de ministeries van BZK en VROM geanalyseerd, waarna afspraken worden gemaakt met alle betrokkenen en verankering in wetgeving zal plaatsvinden.

Per 1 januari 2002 is het *Expertisecentrum voor externe veiligheid en vuurwerk (CEV)* operationeel. Dit bij het RIVM ondergebrachte centrum is op 23 januari 2002 officieel geopend door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Hiermee is één van de aanbevelingen van de Commissie Oosting uitgevoerd. Met het centrum is de bestaande wetenschappelijke capaciteit met betrekking tot het onderwerp externe veiligheid verdubbeld. Het expertisecentrum vervult de technisch-wetenschappelijke adviesrol aan de betrokken departementen. Een andere belangrijke taak van het centrum is het opzetten en bijhouden van het register van risicosituaties met gevaarlijke stoffen. Dat register ondersteunt de per 2003 in te voeren wettelijke registratieplicht voor zulke risicosituaties.

Een andere belangrijke rol van het expertisecentrum is het geven van technisch-wetenschappelijk advies op het gebied van externe veiligheid aan gemeenten, provincies en toezichthouders. Het centrum zal ook helpen bij het opbouwen van deskundigheid bij gemeenten en provincies, ook voor wat betreft het nieuwe Vuurwerkbesluit.

EV2002.022611

Die kennis is voor betrokkenen van groot belang om vergunningverlening en toezicht op goede wijze uit te kunnen voeren.

Een ander actiepunt uit het kabinetsstandpunt Vuurwerkcramp is het vervangen van de huidige ambtelijke Commissie voor Preventie van Rampen door de *nieuwe onafhankelijke Adviesraad gevaarlijke stoffen*. Op grond van de Kaderwet adviescolleges wordt een wetgevingstraject doorlopen tot oprichting van deze raad. De adviesraad zal het kabinet en de beide Kamers der Staten-Generaal gevraagd en ongevraagd adviseren over beleid en wetgeving ter voorkoming van ongevallen en rampen door het gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Het concept-wetsvoorstel tot oprichting van de Adviesraad gevaarlijke stoffen is in december 2001 vastgesteld door de Ministerraad. Na advisering door de Raad van State zal het wetsvoorstel in de loop van 2002 worden voorgedragen voor parlementaire behandeling. Parallel wordt via een open wervingsprocedure gezocht naar een geschikte voorzitter en leden van de Raad en wordt huisvesting en ondersteuning geregeld. De Raad zal nog in 2002 van start gaan.

Gelet op de gewenste eenduidigheid en standaardisering wordt een *landelijk model risicokaart* ontwikkeld. De ontwikkeling van de model-*risicokaart* wordt vanaf 1 januari 2002 nauw afgestemd met de voorbereiding van de hiervoor genoemde wettelijke registratieplicht voor risicovolle situaties met betrekking tot gevaarlijke stoffen. Inmiddels is de definitiefase nagenoeg afgesloten en is er duidelijkheid welke risicobronnen –gegevens en –ontvangers er op de model-*risicokaart* dienen te worden opgenomen. In maart 2002 is de ontwerpfase voor de model-*risicokaart* van start gegaan. In de zomer van 2002 zal worden gestart met een pilot met de model-*risicokaart* in de regio Twente. Eind 2002 zal er een model-*risicokaart* beschikbaar zijn in de vorm van een uitgebreid functioneel ontwerp. Deze model-kaart zal door de betrokken overheden toegankelijk moeten worden gemaakt en moeten worden gevuld met gegevens. De betrokken overheden zijn zelf verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens. Ten behoeve van het verzamelen van gegevens zal bij de model-*risicokaart* een leidraad beschikbaar worden gesteld.

Voor burgers is de mogelijkheid geopend om via het internet-loket *Lokaal Signaal* van het ministerie van VROM klachten in te dienen of vragen te stellen op het terrein van ruimtelijke ordening, inclusief de externe veiligheid en de leefomgeving. De signalen worden door de Inspectie verwerkt en dienen mede ter toetsing van het beleid en de uitvoering daarvan. In de eerste 6 weken dat het loket open is zijn 12 meldingen binnengekomen. De meldingen waren vooral gericht op mogelijk illegale bouwactiviteiten en in mindere mate op hinder en vergunningstechnische zaken.

Via de *Wet Puberr (kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken)* bouwt het kabinet aan structurele verbetering van de informatievoorziening aan de burger. Hiermee worden door de overheid opgelegde beperkingen op perceelniveau inzichtelijk gemaakt via één loket. Daaronder vallen straks ook bestemmingsplannen en voorschriften vanuit het milieu- en veiligheidsbeleid. Het wetsvoorstel is u 5 februari jl. ter behandeling aangeboden. Gestreefd wordt naar publicatie in het Staatsblad begin 2004. Inwerkingtreding wordt nader bepaald per invoeringswet.

EV2002.022611

Het project *Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen (DURP)* heeft als (tussen)doel in 2005 70% van de nieuwe ruimtelijke ordeningsplannen digitaal beschikbaar te hebben. In 2002 worden diverse onderzoeken verricht op grond waarvan de randvoorwaarden, (inhoudelijke) standaarden en criteria ten aanzien van digitale ruimtelijke plannen zullen worden vastgesteld. Het project loopt parallel met de fundamentele herziening van de Wet ruimtelijke ordening. Eisen waaraan digitale plannen dienen te voldoen zullen in het kader van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening worden vastgelegd.

3 Normstelling ten aanzien van externe veiligheid

Moties NMP4. Bij de kamerbehandeling van het NMP4 in november 2001 zijn twee moties aangenomen op het gebied van externe veiligheid.

De motie van het lid Klein Molekamp c.s. verzoekt de regering om samen met de mede-overheden een indringende evaluatie op te stellen van de spanningsvelden tussen het ruimtelijk beleid en het externe veiligheidsbeleid in het stedelijk gebied, aan de hand van concrete cases. Hoe aan deze motie uitvoering wordt gegeven is door het kabinet beschreven in het eerder genoemde kabinetsstandpunt naar aanleiding van het quick scan onderzoek naar de gevolgen van de beleidsvernieuwing externe veiligheid, dat u op 19 februari jl. is toegestuurd..

De motie van het lid Feenstra c.s. verzoekt de regering een nieuwe, integrale nota externe veiligheid op te stellen. Het kabinet zal deze nota in 2003, op basis van een nieuw beoordelingskader voor het omgaan met het groepsrisico en op basis van de resultaten van de aangekondigde ketenstudies, aan de Kamer voorleggen.

Herijken rekenmethoden. Het RIVM heeft een zogenaamde benchmark studie uitgevoerd, waarin de bestaande richtlijnen voor het uitvoeren van een risico-analyse zijn onderzocht. Op basis van de beschikbare richtlijnen is door vijf gerenommeerde adviesbureaus een risico-analyse uitgevoerd van een denkbeeldige inrichting met gevaarlijke stoffen, waarbij elke deelnemer zijn eigen 'gereedschap' (combinatie van methode en software) heeft gebruikt. De uitkomsten van de deelnemers lopen ongeveer één orde van grootte uiteen. Op basis van deze resultaten wordt aan het expertisecentrum gevraagd een nadere analyse uit te voeren van de oorzaken van dit verschil. Voorstellen voor verbetering en uniformering van de rekenmethoden zullen worden verwerkt in richtlijnen, die in samenhang met de amvb kwaliteitseisen externe veiligheid inrichtingen worden vastgesteld. In de door de Kamer gevraagde nieuwe Nota externe veiligheid in 2003 zal nader op dit onderwerp worden ingegaan.

Het kabinet heeft eind vorig jaar een besluit genomen over de *amvb kwaliteitseisen externe veiligheid inrichtingen*. Het ontwerpbesluit is u bij brief van 22 februari jl. aangeboden. Met deze amvb worden de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico rond inrichtingen met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. In afwachting van nadere besluitvorming over het groepsrisico uiterlijk in 2003, is in de amvb voor het groepsrisico een verantwoordingsplicht opgenomen. Onderdeel daarvan zijn de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en hulpverlening.

Met de amvb wordt een belangrijk onderdeel gerealiseerd van de beleidsvernieuwing externe veiligheid zoals voorgesteld in van het NMP4. Uiterlijk binnen drie jaar dient het plaatsgebonden risico ter plaatse van woningen

EV2002.022611

en andere kwetsbare objecten te voldoen aan de grenswaarde van één maal per honderdduizend jaar (10^{-5} per jaar). Uiterlijk in 2010 dienen alle situaties rond inrichtingen te voldoen aan de grenswaarde van één maal per miljoen jaar (10^{-6} per jaar). Duidelijk is dat rond een aantal inrichtingen in de huidige situatie niet aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico wordt voldaan. De komende periode staat in het teken van het zoeken naar oplossingen en het nemen van maatregelen om alle situaties aan de gestelde grenswaarde te laten voldoen. Op basis van de voorgeschreven evaluatie van de normstelling zal de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer bezien of er situaties zijn waar de grenswaarde niet onverkort kan worden toegepast. Dat is alleen mogelijk in geval van een zwaarwegend belang en als er geen mogelijkheden meer zijn om het risico verder terug te dringen. Oplossingen worden dan in eerste instantie gezocht in verdere fasering. In het uiterste geval wordt het dan heersende risiconiveau als grenswaarde vastgesteld, mits niet lager dan 10^{-5} per jaar.

In het kader van het kabinetsstandpunt Vuurwerkramp heeft het kabinet besloten dat volgend op en in afstemming met hiervoor genoemde amvb voor inrichtingen een *amvb kwaliteitseisen externe veiligheid transport* wordt ingediend. De beide amvb's liggen qua beleid in elkaars verlengde en gaan uit van dezelfde grenswaarde voor het plaatsgebonden risico. Om die reden wordt er tussen de ministeries van VROM en V&W overleg gevoerd over de doorwerking van het in de ontwerp-amvb inrichtingen voorgestelde beleid in relatie tot vervoer. In de toelichting van de ontwerp-amvb inrichtingen is ook reeds aandacht besteed aan deze samenhang. Intussen wordt de laatste hand gelegd aan reeds eerder aan u toegezegde beleidsregels die, als tussenstap naar wettelijke normering voor vervoer, binnenkort door de ministers van Verkeer en Waterstaat en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer worden bekendgemaakt. Het streven is rond de jaarwisseling 2002-2003 een wettelijke regeling door het kabinet vast te laten stellen.

Zoals blijkt uit eerder genoemd quick scan onderzoek dat is uitgevoerd ter voorbereiding van de wettelijke regelingen, is het met de huidige informatie over vervoersrisico's niet zonder meer mogelijk de consequenties van het beleid voor vervoer in beeld te krijgen. Een belangrijke onzekere factor daarbij is de risicomodellering voor aardgasleidingen en vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor. Inmiddels is het voor buisleidingen noodzakelijke onderzoek vrijwel afgerond.

Het *bestaande risicobeleid voor hogedrukaardgasleidingen en voor buisleidingen voor brandbare vloeistoffen* ligt sinds resp. 1984 en 1991 vast in circulaire van het ministerie van VROM. Uit het quick scan onderzoek blijkt dat de in het NMP4 voorgestelde beleidsvernieuwing forse consequenties heeft voor het huidige beleid. Voor *spoorvervoer* is een zogenaamd causaal model gemaakt. Enerzijds leidt dit tot de mogelijkheid om veel beter maatregelen op het spoor te boordelen, anderzijds geeft dit model veel gericht aan waar zich mogelijke risicoknelpunten bevinden. Dat laatste leidt tot nader onderzoek naar deze knelpunten, zoals die onlangs in de risicoatlas voor het transport van gevaarlijke stoffen per spoor zijn beschreven. Dat consequentieonderzoek is thans in uitvoering. Ook zullen de risicoatlassen voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, door leidingen in het algemeen en door de binnenvaart worden gecompleteerd. Aan dit onderzoek wordt binnen het ministerie van Verkeer en Waterstaat momenteel hoge prioriteit gegeven. Een geheel eigen onderzoekstraject betreft de juridische vorm die een wettelijke regeling voor vervoersrisico's zou moeten hebben. Het gaat daarbij om de ophanging van de amvb, waarvan de beleidsmatige uitgangspunten

EV2002.022611

met het tot stand komen van de amvb inrichtingen vast liggen. Ook zal de verhouding moeten worden gezien met de voorschriften uit hoofde van internationale vervoersverdragen en het Europese recht. Deze zouden de mogelijkheden om nationaal maatregelen te treffen in sommige gevallen kunnen beperken.

Het kabinet zal uiterlijk in 2003 een besluit nemen over het omgaan met het groepsrisico inzake gevaarlijke stoffen en het mogelijk regelen daarvan in wetgeving. Ter voorbereiding hiervan heeft een werkgroep onder leiding van VROM een eerste oriënterende analyse uitgevoerd over de wijze van omgaan met gevaarlijke stoffen en het gebruik van het groepsrisico als begrip en normerend instrument daarbij. De besluitvorming wordt momenteel gedomineerd door toetsing van het groepsrisico aan de oriënterende waarde. Dit is echter te monodisciplinair en daarom aan verbreding toe. Deze verbreding kan worden bereikt door de introductie van aspecten als zelfredzaamheid, mogelijkheden voor rampenbestrijding, beschikbaarheid van veiliger alternatieven en verduidelijking van verantwoordelijkheid in de veiligheidsketen. Eveneens speelt daarbij een brede en integrale afweging van alle maatschappelijke kosten en baten van risicovolle activiteiten een rol. In het vervolgetraject zullen de bevindingen van deze werkgroep interdepartementaal worden aangescherpt en uitgewerkt als een nieuw beoordelingskader voor het omgaan met groepsrisico's.

Voor de normatieve invulling van dit nieuwe beoordelingskader worden de aangekondigde ketenstudies benut. In die studies komen dan ook de consequenties van die normatieve invulling aan de orde. De resultaten daarvan zullen vervolgens de basis zijn voor het aangekondigde kabinetsbesluit over groepsrisico in 2003. Voor dit besluit zal de door de Kamer gevraagde nieuwe, integrale Nota externe veiligheid worden gebruikt.

In de brief van 19 september 2001 is aangekondigd dat voor drie specifieke, gevaarlijke en veel gebruikte stoffen, LPG, chloor en ammoniak *integrale studies naar de keten van productie, opslag, transport en gebruik* zullen worden uitgevoerd. De verwachting is dat op deze wijze een aanzienlijke kwaliteitsverbetering met betrekking tot externe veiligheid kan worden bereikt en dat belemmerende factoren voor intensiever ruimtegebruik kunnen worden weggenomen.

Voor de analyses van de productketens LPG, ammoniak en chloor zullen de beschikbare gegevens worden benut om de maatschappelijke kosten en baten (in kwalitatieve en kwantitatieve zin) van productie, transport, opslag en gebruik van deze stoffen in kaart te brengen en desbetreffende aspecten en elementen vervolgens tegen elkaar af te wegen.

De randvoorwaarden van het externe veiligheidsbeleid, zoals neergelegd in NMP4, Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening en de brief over externe veiligheid van september 2001, zullen dienen als uitgangspunt voor de te ontwikkelen strategie ten aanzien van voornoemde gevaarlijke stoffen.

Een interdepartementale werkgroep is inmiddels gestart met het verrichten van vooronderzoeken ten behoeve van de ketenstudies. Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van de opzet, inhoud en actoren van de productketens LPG, ammoniak en chloor. Onderzocht wordt ook welke aspecten betreffende kosten/batenanalyse moeten worden meegenomen (bijvoorbeeld markt en economie, ruimtebeslag, kosten handhaving en rampenbestrijdingsorganisatie), welke indicatoren hierbij worden geïdentificeerd (bijv. gerealiseerde toegevoegde waarde, functieverlies ruimte) en hoe deze indicatoren worden gewaardeerd (kwantitatief en kwalitatief). Binnen vooronderzoeken zullen geaccepteerde kosten/baten methodieken worden gebruikt. Onderzocht wordt ook welke methodes betreffende risico-analyses beschikbaar zijn en of deze robuust zijn.

EV2002.022611

Er zal gestreefd worden naar een zo groot mogelijke maatschappelijke betrokkenheid bij de uitwerking van de studies. Goede communicatie en overleg met de doelgroepen van beleid wordt nagestreefd. Een ruime bandbreedte van oplossingsrichtingen voor deze problematiek zal in de ketenstudies worden gezien: van het instandhouden van de productketens tot het uitfaseren van gevaarlijke stoffen. Op basis van de resultaten van deze studies wordt specifiek beleid per stof ontwikkeld, waarover in 2003 aan de Tweede Kamer zal worden gerapporteerd.

Het kabinet heeft de intentie uitgesproken om als één van de instrumenten voor het verbeteren van de externe veiligheidssituatie van het *vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor* tot een regulering te komen voor dat vervoer. De uitwerking maakt de betekenis duidelijk voor de toekomstige mogelijkheden van vervoer, van hulpverlening langs baanvakken en van ruimtelijke ontwikkelingen op en langs baanvakken. Om die reden is er in de afgelopen periode intensief gewerkt aan dit voorstel van regulering; de komende periode zal worden besteed aan een nadere uitwerking. Kort gezegd houdt het voorstel in dat spoorroutes zullen worden aangewezen waar vervoer van gevaarlijke stoffen niet is toegestaan, routes waarbij dat vervoer gebonden zal worden aan grenzen in verband met veiligheid en routes waar het vervoer van gevaarlijke stoffen toegestaan zal worden. Ten aanzien van dit laatste type routes geldt dat de veiligheid zal worden gegarandeerd door eisen te formuleren die kwetsbare bestemmingen vrijwaren. Alvorens baanvakken aan te wijzen wordt eerst de Tweede Kamer geïnformeerd over de voornemens. Het voorstel is voorgelegd aan IPO en VNG alsook aan de branche; men staat er in principe positief tegenover. Het voornemen is om een soortgelijke benadering te volgen voor wegen en waterwegen. Voor wegen is inmiddels een projectvoorstel gemaakt en worden de mogelijkheden nog dit jaar verkend.

Eind augustus hebben de minister van Verkeer & Waterstaat en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties de Tweede Kamer geïnformeerd over hun beleidsvoornemens ten aanzien van *tunnelveiligheid*. Een onderdeel daarvan is het realiseren van een afwegingskader voor de veiligheid van tunnels en overkappingen. Dit afwegingskader zal onderdeel uitmaken van een kaderwet tunnelveiligheid. Het betreft hier vooral de interne veiligheid in tunnels, waarbij er wel raakvlakken zijn met de externe veiligheid voor de omgeving. Zo zijn de sleutelprojecten Zuidas en omgeving Rotterdam CS ook toonaangevende projecten met overkappingselementen, waar de afweging van interne en externe veiligheidsaspecten een belangrijke plaats inneemt. Maar ook in de gebruiksfase kan door beoogde nieuwe bouwelementen op of rond de tunnel of overkapping dit vraagstuk prominent naar voren komen. Het project tunnelveiligheid wordt aangestuurd door een directeurenoverleg, waarin V&W, BZK en VROM zitting hebben. In het voorjaar van 2002 zal de Tweede Kamer een beleidsnota ontvangen, waarin procesafspraken en normstelling zijn opgenomen.

Het *veiligheidsbeleid voor werknemers* is traditioneel sterk gericht op preventie met behulp van een stelsel van kwalitatieve veiligheidsnormen. Als zodanig is het slecht in te passen in het huidige kwantitatieve risicobeleid zoals dat voor externe veiligheid wordt gevoerd. Om te komen tot een betere integratie van werknemersveiligheidsbeleid en extern veiligheidsbeleid is gestart met de ontwikkeling van een kwantitatief risicomodel voor werknemers. Hiertoe zal op korte termijn gestart worden met een haalbaarheidsstudie. Het

EV2002.022611

beschikbaar hebben van een kwantitatief risicobeleid voor werknemers zal bijdragen aan een evenwichtig integraal veiligheidsbeleid.

Via *certificering van veiligheidszorg* kan blijvend de aandacht worden gevestigd op het veiligheidsmanagement binnen bedrijven. Thans wordt verkend of certificering van veiligheidszorgsystemen mogelijk is en ondergebracht kan worden bij de Stichting Coördinatie en Certificatie Milieuzorgsystemen, die in Nederland belast is met de uitvoering van de certificatie van de norm ISO 14001 en de uitvoering van de EMAS-verordening.

Bij brief van 23 november 2001 heeft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer u op de hoogte gesteld van het kabinetsvoornemen met betrekking tot aanvullende ruimtelijke maatregelen gericht op *beheersing van het groepsrisico van Schiphol (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 26959, nr. 19)*. Deze maatregelen zullen worden geïmplementeerd via het instrumentarium van de Wet luchtvaart en de Wet ruimtelijke ordening. De wetwijziging van de Wet luchtvaart inzake Schiphol is op 30 oktober 2001 door de Tweede Kamer aanvaard en wordt naar verwachting voorjaar 2002 in de Eerste Kamer behandeld. Het nieuwe Schipholhoofdstuk, met bijbehorende amvb's, bevat onder meer de normstelling voor het plaatsgebonden risico en groepsrisicobeleid door middel van ruimtelijke beperkingen. Het nieuwe stelsel moet in 2003 van kracht worden, waarbij de huidige PKB Schiphol (1995) komt te vervallen. In 2005 wordt een statistisch-causaal model vastgesteld voor interne en externe veiligheid (groepsrisico). Vanaf 2005 mogen de risico's als berekend met het nieuwe model niet groter zijn dan het met dit model herberekende risico's van 1990.

Het externe veiligheidsbeleid voor Schiphol geldt in principe voor alle luchthavens in Nederland. De minister van Verkeer en Waterstaat zal u binnenkort bij brief nader informeren over de voortgang van de *regelgeving met betrekking tot regionale en kleine luchtvaartterreinen*. Vooruitlopend op definitieve regelgeving zal planologisch interimbeleid worden gevoerd. Net als bij Schiphol zal de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer ook rond de andere luchthavens in overleg treden met de betreffende regio's inzake mogelijke aanvullende ruimtelijke maatregelen ter beheersing van het groepsrisico en zal overeenkomstig de Hoofdlijnennotitie SRKL een stand-still externe veiligheid worden uitgewerkt. Voor de militaire luchthavens is in PKB deel 1 van het nieuwe Structuurschema Militaire Terreinen (SMT2) aangekondigd, dat onderzoek wordt gedaan naar de toepasbaarheid van de rekenmethodiek van Schiphol op de militaire luchtvaart. Het streven is in PKB deel 3 indicatieve zones voor externe veiligheid op te nemen.

4 Versterken van regelgeving

In de afgelopen periode is veel aandacht besteed aan de voorbereiding van de nieuwe vuurwerkregelgeving. Met alle betrokken partijen zijn afspraken gemaakt om de uitvoering en handhaving van de nieuwe regels vanaf het begin goed te laten verlopen.

Op 1 maart 2002 is het *nieuwe Vuurwerkbesluit* in werking getreden. In mei 2001 is het project Implementatie Vuurwerkbesluit gestart. Daarvoor is een stuurgroep ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de

EV2002.022611

departementen van BZK, Justitie, SZW, V&W, VROM en vertegenwoordigers van het OM, arbeidsinspectie, VROM-inspectie, IPO en VNG. De volgende activiteiten zijn ontplooid.

- Er is een plan van aanpak opgesteld voor de provinciale uitvoeringsorganisatie met betrekking tot de uitvoering en handhaving van het vuurwerkbesluit. Provincies zijn op dit moment bezig de uitvoeringsorganisaties te bemensen.
- Voor de provincies is een belangrijke rol weggelegd met betrekking tot de controle op de opslag van grotere hoeveelheden consumentenvuurwerk en de opslag, het fabriceren en het afsteken van professioneel vuurwerk. In elke provincie komt een permanent provinciaal vuurwerkteam, bestaande uit provinciale- en gemeentelijke toezichthouders, brandweer, medewerkers van de VROM-Inspectie, Inspectie V&W en de Arbeidsinspectie. In diverse politiekorpsen werd gedurende de laatste maanden van het vorige jaar gewerkt met (inter)regionale vuurwerkteams voor de aanpak van de handel in verboden consumentenvuurwerk.
- Er wordt een opleidingsplan uitgevoerd voor medewerkers van de gemeenten, provincies en inspecties gericht op een adequate uitvoering van vergunningverlening en handhaving van het Vuurwerkbesluit. De opleiding is gestart met de conferentie Vuurwerkbesluit van 28 november 2001. Tijdens deze conferentie zijn alle belanghebbende overheidsmedewerkers voorgelicht over de achtergronden en hoofdlijnen van het Vuurwerkbesluit. Er is een interactieve computercursus beschikbaar over het Vuurwerkbesluit. Ook is er een traject van vervolgoopleidingen inzake vuurwerk ontwikkeld dat momenteel wordt uitgevoerd.
- Bij de VROM-Inspectie is een landelijk meldpunt vuurwerk ondergebracht, dat alle instanties en teams zal ondersteunen, die betrokken zijn bij de handhaving van de vuurwerkregelgeving. Daarnaast wordt met dit meldpunt beoogd om integraal inzicht te krijgen in de gehele vuurwerkketen, zodat snel, gecoördineerd en adequaat kan worden opgetreden.
- Er is een certificatiesysteem ontwikkeld voor professionele branders van evenementenvuurwerk.
- Er is voor de overgangperiode van twee jaar een ‘Vliegende Brigade handhaving vuurwerkregelgeving’ opgericht voor een gecoördineerde handhaving van de nieuwe regels met betrekking tot de professionele vuurwerkbedrijven. Dit betreft een landelijk toezichtteam dat toezicht houdt op de circa 30 grootste vuurwerkinrichtingen in het land. Verder houdt dit team toezicht op de naleving van de regelgeving met betrekking tot de in-, uit- en doorvoer van vuurwerk, alsmede het voorhanden hebben en aan een ander ter beschikking stellen van vuurwerk.
- Voor het verrichten van strafrechtelijke onderzoeken van bovenregionale aard, al dan niet naar aanleiding van bevindingen van de Vliegende brigade, is capaciteit beschikbaar bij de Landelijke Milieu Groep van het Korps Landelijke Politie Diensten en de VROM- Inlichtingen en Opsporingsdienst van de VROM-Inspectie.
- Er is een specifieke schadevergoedingscirculaire uitgebracht gericht op meldingsplichtige bedrijven waar ten hoogste 1000 kilogram consumentenvuurwerk wordt opgeslagen. Er is een toelichting gemaakt op de algemene Circulaire Schadevergoeding, die van toepassing is op het intrekken van milieuvergunningen. Deze toelichting is gericht op vergunningplichtige vuurwerkbedrijven die meer dan 1000 kg vuurwerk hebben opgeslagen en die een beroep kunnen doen op schadevergoeding op grond van de Wet milieubeheer.

EV2002.022611

- Er wordt een programmabureau ingericht waarin rijk, provincies en gemeenten samenwerken inzake de uitvoering van de sanering van de vuurwerkbranche gedurende de vastgestelde overgangstermijn van twee jaar.
- Er wordt gezocht naar geschikte vuurwerkconcentratiegebieden. Bij het bepalen van mogelijk geschikte locaties voor vuurwerkconcentratiegebieden speelt een aantal afwegingen en criteria een rol. Allereerst wordt gekeken naar bestaande complexen waar explosieve stoffen worden opgeslagen. Daarnaast worden andere potentiële locaties geïnventariseerd die aan het afstandcriterium van 800 meter uit het Vuurwerkbesluit kunnen voldoen. De zo geselecteerde locaties worden vervolgens onderzocht op de bereikbaarheid, de aanwezigheid van natuurwaarden en de geografische verdeling over Nederland. Er is reeds een aantal potentiële locaties voorgeselecteerd, waarover op dit moment de betrokken provincies en gemeenten worden geconsulteerd. Naar verwachting kan in april 2002 de definitieve selectie van vuurwerkconcentratiegebieden plaatsvinden.

Besloten is om gedurende de vastgestelde overgangstermijn van twee jaar de genoemde stuurgroep in een nieuwe samenstelling te continueren, waarbij ook de politie wordt gevraagd een bijdrage te leveren. De ontwikkelingen betreffende de uitvoering van het vuurwerkbesluit zullen nauwgezet worden gevolgd en waar nodig zal worden bijgestuurd. De samenwerking in de handhaving zal verankerd worden binnen de bestaande bestuursovereenkomsten (BOK's).

Het *Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999)* wordt aangepast. Op 10 december 2001 is het voorstel tot wijziging van de Europese Seveso II-richtlijn door de Europese Commissie bekend gemaakt. Zodra dit voorstel is vastgesteld, zal het worden geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving door middel van aanpassing van het BRZO 1999. Dit is afhankelijk van het tempo van besluitvorming in de Europese kaders. Naar verwachting kan het aangepaste BRZO in het vierde kwartaal van 2002 in de Ministerraad worden vastgesteld. Met deze aanpassing wordt ook de door Nederland gewenste aanscherping gerealiseerd van de drempelwaarde voor het opstellen van een veiligheidsrapport. Voor bedrijven waar wordt gewerkt met explosieven, waaronder professioneel vuurwerk, wordt de drempelwaarde gelegd op 100 kg.

Voor *vervoersinrichtingen (kortstondige opslag tijdens transport zoals handelingen in havens, op spoorwegemplacements en in multimodale overslagcentra)* die buiten de Seveso-richtlijn vallen, zal een soortgelijke veiligheidsrapportage worden verplicht. Regelgeving hiervoor zal ook in 2002 worden vastgesteld.

In het NMP4 is aangegeven dat met betrekking tot transport het externe veiligheidsbeleid versterkt zal worden door de transportrisico's een belangrijke rol te laten spelen bij de vergunningverlening aan bepaalde inrichtingen op grond van de Wet milieubeheer. Voor dit doel wordt in het kader van de herziening van de milieuwetgeving de huidige verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer uitgebouwd. Vanwege transportrisico's kunnen dan vergunningen geweigerd worden of slechts onder voorwaarden worden verstrekt.

5 Doorwerking van regels

EV2002.022611

De harmonisatie van de regelgeving op het gebied van ruimte, wonen en milieu wordt grotendeels vormgegeven in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Daarnaast zal in het MDW-wetvoorstel Harmonisatie planprocedures de afstemming van het instrumentarium verder worden opgepakt.

Het voorontwerp voor een nieuwe Wet ruimtelijke ordening is afgelopen najaar uitvoerig met vele partijen besproken. Inmiddels ligt er een wetsvoorstel waarin de opmerkingen zijn verwerkt voor advies bij de Raad van State. Het is de bedoeling op korte termijn dit wetsvoorstel Wet ruimtelijke ordening aan u toe te zenden. De nieuwe Wet ruimtelijke ordening zal, net als de Wet milieubeheer, uitgaan van een structuur waarbij strategisch beleid op ieder bestuursniveau wordt vastgelegd in visies, de structuurvisies, waarna de uitwerking van het beleid gestalte krijgt in uitvoeringsprogramma's, afspraken, instructies, besluiten en bestemmingsplannen. De afstemming van het beleid op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening, tussen milieubeleidsplan en structuurvisie, maar ook tussen amvb's, bestemmingsplannen en milieuvergunningen wordt daarmee duidelijk vereenvoudigd.

In de Wet ruimtelijke ordening zal met name de ruimtelijke doorvertaling van milieukwaliteitseisen naar bestemmingsplannen een belangrijk accent krijgen. De noodzaak om milieukwaliteitseisen van begin af aan mee te nemen in de beleidsontwikkeling wordt onderkend. Daarbij wordt vooral ook gedacht aan belangen van volksgezondheid en veiligheid. De nieuwe wet zal rijk en provincies de bevoegdheid verschaffen om inhoudelijke instructies te geven, die gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen in acht moeten nemen. Die instructies kunnen bestaan uit algemene regels ten aanzien van milieukwaliteitseisen. Kwaliteitseisen met een ruimtelijke en een milieucomponent kunnen worden gebundeld in één algemene maatregel van bestuur, die gebaseerd wordt op zowel de nieuwe Wet ruimtelijke ordening als de Wet milieubeheer. De milieukwaliteitseisen dienen daarbij wel zodanig eenduidig geformuleerd, hanteerbaar en vertaalbaar te zijn dat de ruimtelijk praktijk er mee uit de voeten kan. Onlangs is onderzoek gestart naar de mogelijkheden en knelpunten die zich daarbij in de praktijk kunnen voordoen.

In de ontwerp-amvb kwaliteitseisen externe veiligheid inrichtingen is overigens de doorwerking naar de ruimtelijke ordening verzekerd. Ook in de aangekondigde amvb met betrekking tot externe veiligheid van transport zal deze doorwerking worden verzekerd.

Door aanpassing van de Wet milieubeheer zal het bovendien mogelijk worden gemaakt milieuvergunningen te toetsten aan het bestemmingsplan. Ten behoeve van een sluitende koppeling van milieukwaliteitseisen met de bouwvergunning wordt de Woningwet zodanig gewijzigd dat, zolang een (actueel) bestemmingsplan ontbreekt, een aanvraag voor een bouwvergunning rechtstreeks wordt getoetst aan de relevante regelgeving bijvoorbeeld met betrekking tot externe veiligheid. Deze wijzigingen zullen worden meegenomen bij de Invoeringswet ruimtelijke ordening. Naar verwachting zal het wetsvoorstel hiervoor eind 2002 in de Ministerraad worden vastgesteld.

6 Preventie van onveilige situaties

Op 19 februari jl. is u het eerder genoemde kabinetsstandpunt naar aanleiding van het quick scan onderzoek naar de gevolgen van de beleidsvernieuwing externe veiligheid toegestuurd. De quick-scan geeft de gevolgen weer van de beleidsvernieuwing op het gebied van de externe veiligheid zoals opgenomen in het NMP4. De studie geeft een globaal inzicht in de gevolgen die optreden indien de twee normen die de risicobenadering in

EV2002.022611

Nederland kent, het plaatsgebonden risico en het groepsrisico (PR en GR), bij stationaire inrichtingen en bij transport strikt worden gehanteerd. Dit houdt in dat in deze studie de consequenties zijn weergegeven wanneer voor kwetsbare objecten in Nederland aan de norm van 10^{-6} voor het PR moet worden voldaan én de consequenties wanneer op alle plaatsen in Nederland zou moeten worden voldaan aan de oriënterende waarde voor het GR.

De quick-scan laat zien dat er een aanzienlijke spanning bestaat tussen het ruimtelijke beleid en het externe veiligheidsbeleid, met name bij het transport van gevaarlijke stoffen.

In het vervolgtraject van de quick-scan zal het spanningsveld tussen het ruimtelijke beleid en het externe veiligheidsbeleid langs twee sporen worden benaderd. Het eerste spoor tracht vanuit een brede invalshoek structurele oplossingen te vinden voor zowel bestaande veiligheidsknelpunten als voor knelpunten die voortvloeien uit gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Dit spoor zet met name de in het NMP4 aangekondigde ketenstudies en de beleidslijn van het internaliseren van maatschappelijke kosten (onder andere die van indirect ruimtebeslag) centraal. Gelet op de daarbij te kiezen brede invalshoek biedt dit spoor de beste mogelijkheden om risico's vergaand te reduceren.

Naast deze structurele aanpak is er een tweede spoor waarbij getracht wordt oplossingen te vinden voor specifieke problemen. Ook daarbij zijn afwegingen van maatschappelijke kosten en baten en de acceptatie van resterende risico's aan de orde. Binnen dit spoor worden per casus mogelijke veiligheidsmaatregelen geïnventariseerd. Deze dienen ertoe te leiden dat tenminste voldaan wordt aan de grenswaarde voor het PR, waarbij groepsrisico's zoveel mogelijk worden beperkt. Een dergelijke afweging kan leiden tot het tijdelijk accepteren van grotere resterende groepsrisico's dan in het kader van het structurele spoor. Dit kan verantwoord worden geacht indien het geplande project past in de huidige functie van het gebied, mits door veiligheidsmaatregelen het groepsrisico in het totale gebied (inclusief bij bestaande knelpunten) per saldo afneemt. In overleg met de betrokken medeoverheden wil ik bezien onder welke voorwaarden een dergelijke benadering dienstig is. Over de resultaten van dit overleg wordt de Kamer later geïnformeerd.

Op basis van de ervaringen ten aanzien van het aspect veiligheid bij de voorbeeldprojecten van het Stimuleringsprogramma Intensief Ruimtegebruik (Stir) zal in het *Innovatieprogramma Stedelijke Vernieuwing 2002 e.v.* expliciet aandacht worden gegeven aan creatieve oplossingen bij het combineren van ruimtelijke doelen en veiligheidsdoelen. Met het Innovatieprogramma Stedelijke Vernieuwing (IPSV) wordt onder meer beoogd een bijdrage te leveren aan een gezond en veilig leef- en werkmilieu. Aanvragen voor een financiële bijdrage die mede betrekking hebben op innovaties op het gebied van gezond en veilig wonen, werken en recreëren, zullen dan ook met extra aandacht worden behandeld. Met name bij projecten op het gebied van zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik is er bijzondere aandacht nodig voor veiligheid en gezondheidsrisico's en zijn creatieve oplossingen gewenst. Het kan daarbij gaan om oplossingen en innovaties in fysieke en technische zin, maar ook in het proces van ontwikkeling en beheer. De problematiek moet echter wel op een samenhangende wijze worden benaderd. De invloed en zeggenschap van (potentiële) bewoners en gebruikers moet herkenbaar en substantieel zijn bij de ontwikkeling en uitvoering van plan of project.

De aanvragen voor een financiële bijdrage uit het innovatieprogramma moeten uiterlijk 2 april 2002 binnen zijn. Selectie en subsidietoekenning vinden plaats in het vierde kwartaal van 2002. De leerervaringen uit de inzendingen op (onder meer) het gebied van gezondheid en veiligheid worden actief gecommuniceerd met

EV2002.022611

beleidsmakers en uitvoerders op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Daartoe is een kennis- en leerprogramma IPSV opgesteld. In het kader van dit programma wordt momenteel een aantal quick scans uitgevoerd op alle ingediende voorstellen in 2001. Eén van de quick scans betreft het onderwerp 'gezond en veilig'. Mede op basis van deze scan en in overleg met betrokkenen zal worden bezien welke verdere activiteiten op dit onderwerp ondernomen worden.

7 Handhaving van beleid

Over de ontwikkelingen en resultaten van de handhavingsactiviteiten van de VROM-inspectie wordt de Tweede Kamer door de minister van VROM twee maal per jaar geïnformeerd. In deze brief informeer ik u specifiek over een aantal resultaten op het gebied van externe veiligheid.

Op 1 januari j.l. is de *VROM-inspectie* een feit geworden. Deze kan zich volledig slagvaardig op de handhaving richten nu de taakelementen van beleidsontwikkeling in samenspel met de andere overheden aan het departement zijn overgedragen. Daarmee is een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tot stand gekomen. De combinatie van beleid, met het zoeken van afstemming en soms compromissen en strikte handhaving is verdwenen. Met de VROM-inspectie is in plaats van drie loketten één VROM-loket in de regio ontstaan. Geleidelijk zal er meer geïntegreerd vanuit ruimtelijke ordening, milieu en bouw gewerkt gaan worden, met behoud van vakspecialistische kennis, zoals al in toenemende mate bij de VROM-brede gemeentelijke toezichtsonderzoeken gebeurt.

Ook in de tweede helft van 2001 is veel aandacht besteed aan het onderwerp veiligheid. In het bijzonder de voorbereidingen voor de *inwerkingtreding van het nieuwe vuurwerkbesluit* per 1 maart 2002 kregen ruim aandacht. Zo komt in elke provincie een permanent provinciaal vuurwerkteam, dat gevormd wordt uit diverse overheidsdiensten en wordt een zogenoemde "Vliegende brigade" opgericht. Dit betreft een landelijk team dat toezicht houdt op de circa 30 grootste vuurwerkinrichtingen in het land. Bij de VROM-Inspectie is ook het landelijk meldpunt vuurwerk ondergebracht, dat alle betrokken handhavers zal ondersteunen.

Per brief van 7 februari jl. heb ik u geïnformeerd over de wijze waarop door bedrijven en bevoegd gezag uitvoering wordt gegeven aan het *Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)*. Hoofdconclusie is dat de kwaliteit van de veiligheidsrapporten verbeterd moet worden. De VROM-Inspectie onderneemt in 2002 een aantal vervolgvacaties om de geconstateerde tekortkomingen weg te werken. Ik zal u hierover in een volgende voortgangsrapportage informeren.

8 Herstel en correctie van onveilige situaties

Op het gebied van sanering van onveilige situaties is met name bij de spoorwegemplacements vooruitgang geboekt. De komende periode zal de nadruk liggen op financiering van de aangekondigde sanering.

EV2002.022611

Met betrekking tot het *ammoniakvervoer over de Westerschelde* is de gezamenlijke inspanning van rijk, provincie en bedrijfsleven erop gericht om met nautische bronmaatregelen, waaronder de uitbreiding van het verkeersscheidingsstelsel en generiek werkende maatregelen zoals intensievere verkeersbegeleiding, het risico op de oever van de Westerschelde binnen de normen voor externe veiligheid te brengen en te houden. Hierbij wordt er van uitgegaan dat het ammoniakvervoer over de Westerschelde in de toekomst niet verder zal groeien en ook het overige scheepvaartverkeer niet substantieel toeneemt.

Om het risico van het vervoer van ammoniak over de Westerschelde aanmerkelijk verder te beperken dan reeds nu door maatregelen wordt getracht, is op 4 maart 2002 een Memorandum van Overeenstemming tussen Vlaanderen, Nederland, de provincie Antwerpen en de provincie Zeeland getekend. Doel van het Memorandum is om, tezamen met het betrokken bedrijfsleven, spoedig nader onderzoek te doen naar mogelijke verdere nautische bronmaatregelen, andere vervoersmodaliteiten en mogelijkheden die leiden tot het beperken van het vervoersvolume van ammoniak met schepen over de Westerschelde.

De categorie van bestaande installaties waarbij zich binnen de 10^{-5} contour voor plaatsgebonden risico nog kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten bevinden, bestaat vrijwel uitsluitend uit *LPG tankstations* in de bebouwde kom. Uit het eerder genoemde quick-scan onderzoek en uit eerder onderzoek van TNO blijkt dat het gaat om ongeveer 40-50 LPG tankstations. Artikel 15 van de ontwerp-amvb Kwaliteitseisen externe veiligheid inrichtingen geeft aan dat deze situatie binnen drie jaar na het in werking treden van het besluit moeten zijn gesaneerd. Deze sanering zal in het algemeen niet kunnen worden uitgevoerd door bronmaatregelen. In de meeste gevallen zal de oplossing worden gevonden in het verplaatsen of beëindigen van de activiteiten met LPG. De kosten daarvan worden voor deze 40-50 LPG-stations geschat op maximaal 15 miljoen euro.

Bij 550 LPG-tankstations bevinden zich kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} contour van het plaatsgebonden risico. Het aantal kwetsbare objecten (vnl. woningen) wordt geschat op 3650. Dit aantal zou mogelijk met de helft kunnen afnemen wanneer een zogenaamde deluge-sprinklerinstallatie rond de opstelplaats van de LPG tankauto zou worden geïnstalleerd. De effectiviteit van deze maatregel moet echter nog nader worden onderzocht. De kosten van het amoveren van het LPG-deel van de bedoelde tankstations worden geschat op ongeveer 120 miljoen euro. Indien deluge-sprinklers effectief zijn, kan dit bedrag ruwweg met 40 % worden teruggebracht tot ongeveer 70 miljoen euro, omdat dan minder LPG-tankstations behoeven te worden uitgeplaatst. De sanering van deze stations moet vóór 2010 zijn gerealiseerd. De kosten zijn voornamelijk eenmalig. De schadevergoedingsregeling van de Wet milieubeheer is van toepassing. Daarbij wordt ook rekening gehouden met winstdervingskosten.

Op dit moment stelt het ministerie van VROM in overleg met de betrokken partijen een plan van aanpak op voor de bovengenoemde saneringen, waarin het tijdpad, de inzet van middelen en de standaard wijze van uitvoering zal zijn opgenomen, zowel in technische als in financiële zin. In een volgende voortgangsbrief zal ik u hierover nader informeren.

In het project *PAGE* (Plan van aanpak Goederenemplacementen) is de nodige voortgang geboekt inzake de aanpak van de belangrijkste knelpuntsituaties. De sanering richt zich op het wegnemen van veiligheidsknelpunten door uitplaatsing van een aantal spoorwegemplacementen uit binnensteden en de herinrichting van deze gebieden

EV2002.022611

met stedelijke functies. Hierdoor kan efficiënter gebruik van schaarse binnenstedelijke ruimte worden gecreëerd door concentratie van publieksaantrekkende functies bij stations en daardoor een verbeterde beheersing van de mobiliteit, een efficiëntere afwikkeling van het vervoer van goederen, verbeterde aansluitingsmogelijkheden bij andere transportmodaliteiten en een algehele verbetering van de transport-infrastructuur die meer aansluit bij de internationale ontwikkeling van het (spoor)vervoer. De maatschappelijke baten van het uitplaatsen van spoorwegemplacements in binnensteden zijn hoog vanwege het wegnemen van milieu- en veiligheidsknelpunten en door verminderd direct en indirect ruimtebeslag.

Op 18 december 2001 heeft een Algemeen Overleg met de Tweede Kamer plaatsgevonden over het vervoer van gevaarlijke stoffen en de mogelijke uitplaatsing van enkele probleememplacements met een bijdrage uit het Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK). Na een positieve toetsing aan de BIRK-criteria is een bijdrage uit het BIRK voor de uitplaatsing van de emplacements van o.a. Sas van Gent, Sittard/Maastricht, Venlo, Roosendaal mogelijk. Nog voor het verkiezingsreces ontvangt u een brief met een toelichting op de inzet van het Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit.

Ook voor andere emplacements (o.a. Hengelo/Almelo, Amersfoort Breda) geldt dat door de regio wordt ingezet op uitplaatsing. De komende maanden wordt in het kader van het project PAGE nader onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden van uitplaatsing.

Met betrekking tot de *emplacements van Venlo, Roosendaal en Amersfoort* is de stand van zaken als volgt. Venlo heeft concrete plannen voor uitplaatsing van het emplacement naar Trade Port Noord en heeft een verkenning uit laten voeren naar ontwikkelingspotenties van de huidige spoorzone. Op 25 februari 2002 is een intentieverklaring "Externe Veiligheid en uitplaatsing van goederenemplacement Venlo" ondertekend door de minister van Verkeer & Waterstaat, de provincie Limburg en de gemeente Venlo. Op basis hiervan wordt uitplaatsing nader uitgewerkt met het accent op de verdere financiële invulling.

Ook in Roosendaal wordt gewerkt aan een aantal scenario's en wordt de (financiële) haalbaarheid verder onderzocht. Hierbij is de oplossing sterk afhankelijk van besluitvorming in het kader van het eindbeeldonderzoek dat is aangekondigd in de brief van 30 november 2001 inzake de verbinding Roosendaal-Antwerpen (VERA, TK 2001-2002, 27 435, nr. 2). Voor de emplacements van Venlo en Roosendaal geldt dat bij uitplaatsing voor saneringskosten aanspraak gemaakt kan worden op het budget van de Stichting Bodemsanering NS en dat er afhankelijk van de uiteindelijke bestemmingen baten zullen ontstaan door grondopbrengsten en door de ontwikkeling van de vrijkomende emplacements.

Het spoorwegemplacement Amersfoort is inmiddels afgevoerd van de PAGE-lijst. Na procesaanpassing zijn er in de huidige en de geprognosticeerde situatie geen overschrijdingen van de externe veiligheidsnormen meer. Voor Amersfoort blijven de problemen met betrekking tot geluid en beperking van de ruimtelijke ontwikkeling bestaan. Er wordt gewerkt aan oplossingen voor deze problemen waarbij gewaakt wordt voor het ontstaan van nieuwe veiligheidsproblemen.

EV2002.022611

Het *munitieactieprogramma* is gestart in april 2001 overeenkomstig de brief aan de Kamer van 17 april 2001 (TK 2000, 27 400 XI, nr 64). Inmiddels zijn alle gemeenten en provincies geïnformeerd over de huidige veiligheidszones en hebben de betreffende burgemeesters de actuele informatie uit de Wet milieubeheer vergunningen gekregen die zij nodig hebben in verband met hun verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid. De controle van de berekeningen van de veiligheidszones is voor 19 van de 53 complexen uitgevoerd en aan de gemeenten toegezonden. Voor 12 complexen wordt deze controle momenteel afgerond. De overige complexen volgen nog voor de zomer van 2002. Het actieprogramma wordt conform de eerder geschetste aanpak uitgevoerd; de afronding wordt voorzien eind 2003.

Het bestuurlijk overleg over de toekomst van het *TNO-complex bij Ypenburg* loopt; er wordt onderhandeld over de verplaatsing van het Prins Maurits Laboratorium van TNO van de locatie Ypenburg en vervolgens ook van de locatie Plaspoelpolder in Rijswijk naar de Hogezaandse Polder in de gemeente Cromstrijen in de Hoeksche Waard.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

J.P. Pronk